

למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות

מדינת ישראל
משרד החינוך

אייר תשפ"ג, מאי 2023

תכנית הבגרויות הגמישה מיקוד הלמידה (כלי העזר) באזרחות חטיבה עליונה – עולים חדשים לשנת תשפ"ד

"תכנית הבגרויות הגמישה" מאפשרת לנו המורים לבחור את דרכי ההוראה-למידה-הערכה בהתאם לבחירת המורה תוך התאמה ללומדים. נושאי הלימוד אשר נכללים בבחינה החיצונית הרגילה (70%) יחולקו לשניים. לבחירת בתי"ס יעמדו שתי בחינות חיצוניות שכל אחת מהן בהיקף של כ-35%.

ביה"ס יבחר באחת מהן להיבחנות חיצונית בהתאם לנושאים המצויים בה. הנושאים בהם ביה"ס לא בחר להיבחנות חיצונית, יוערכו באמצעות משימות מבוקרות ומתוקפות בהיקף של 35%. לא ניתן לבחור למשימות את הנושאים בהם התלמידים נבחנו בבחינה חיצונית.

נושאי הלימוד הכוללים ב-70% יחולקו לשניים:

1. לאומיות וזכויות

2. עקרונות ורשויות

שמות הנושאים ניתנו על מנת להקל בשיוך מול סמלי השאלונים. אך שימו לב, כי בכל חלק יש פירוט מלא של הנושאים הנדרשים, כפי שמפורט במסמך זה.

ב"תכנית הבגרויות הגמישה" מבנה ההיבחנות הנו:

1. שתי משימות מבוקרות – 35%

2. בחינה חיצונית – 35%

3. הערכה בית ספרית – 30%

המורה יבחר נושא (לאומיות וזכויות או עקרונות ורשויות) עבור בחינה חיצונית, ונושא אחר (לאומיות וזכויות או עקרונות ורשויות) עבור שתי משימות ביצוע מבוקרות.

למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות

מדינת ישראל
משרד החינוך

35% עבור 2 יח'ל – עולים חדשים- נושא: לאומיות וזכויות

רשימת תתי הנושאים הלימוד	רשימת תתי הנושאים	רשימת תתי הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד
1. הכרות העצמאות	- הכרות עם תוכן ההכרזה כולה. אזרחות האתגר עמ' 9-12 - חלק היסטורי- הצדקות להקמת המדינה - חלק אופרטיבי מעשי - חלק הצהרתי- אופי המדינה מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה, ארבע פניות והתחייבויות לגורמים שונים. אזרחות האתגר עמ' 52, להיות אזרחים בישראל עמ' 16-17	הרקע ההיסטורי להקמת המדינה אזרחות האתגר עמ' 8
2. מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות	האחריות והמחויבות ההדדית של מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות אזרחות האתגר עמ' 64-65	
3. המאפיינים היהודיים של המדינה	מרחב הציבורי: סמלי המדינה (סמל, דגל, המנון) אזרחות האתגר עמ' 53	
4. זהות	סוגי זהויות- אזרחית, לאומית, דתית. להיות אזרחים בישראל עמ' 87-88	מרכיבי הזהות- מרכיבים שיוכיים, מרכיבים נרכשים. להיות אזרחים בישראל עמ' 86-87
5. המיעוט הערבי במדינת ישראל		הכרת קבוצות המיעוט השונות (ערבים, דרוזים ואחרים). להיות אזרחים בישראל עמ' 102-103, עמ' 108
6. עקרון הפלורליזם	עקרון הפלורליזם אזרחות האתגר עמ' 19-20, 24	
7. זכויות אדם	רעיון הזכויות הטבעיות זכויות טבעיות-זכויות האדם הבסיסיות: זכות לחיים וביטחון, זכות לקניין, הליך הוגן, הזכות לחירות, חופש התנועה, חופש הביטוי, חופש דת, חופש מדת, הזכות לשוויון, אפליה פסולה, הזכות לכבוד. אזרחות האתגר עמ' 19,20,23, להיות אזרחים בישראל עמ' 171, 172,	זכויות מתנגשות אזרחות האתגר עמ' 23

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 9510402 * טל': 073-3931404 * פקס: 073-3931429

شارع دبورہ ہنبيۃ 2 * عمارة ليف رام * اورشليم القدس 9510402 * تلفون: 073-3931430/1 * فاكس: 073-3931429

DEVORA HANEVIA ST. 2 JERUSALEM 9510402, ISRAEL * TEL: 972-73-3931430/1 FAX: 972-73-3931429

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>

למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות

מדינת ישראל
משרד החינוך

רשימת תתי הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד	רשימת תתי הנושאים	רשימת הנושאי הלימוד	
	178, 183-184, 175-178, 179-180, עמ' 173		
	- זכויות פוליטיות/זכויות אזרח: הזכות לבחור ולהיבחר, חופש ההפגנה והמחאה, חופש ההתאגדות הפוליטית להיות אזרחים בישראל עמ' 186-187	זכויות פוליטיות/ אזרח	8.
	שלטון החוק אזרחות האתגר עמ' 23	שלטון החוק	9.
	- הממשל הפרלמנטרי - הממשל הנשיאותי להיות אזרחים בישראל עמ' 141-142	סוגי ממשל	10.
עקרונות דמוקרטיים וזכויות הבאים לידי ביטוי בבחירות אזרחות האתגר עמ' 78-79	תנאי יסוד לבחירות דמוקרטיות- כלליות, חשאיות, מחזוריות, שוות, מאפשרות התמודדות חופשית. אזרחות האתגר עמ' 79	הבחירות לכנסת	11.
	- שיטת הבחירות בישראל- רשימתית, ארצית, יחסית. אזרחות האתגר עמ' 82-83		12.
עקרון הפרדת הרשויות אזרחות האתגר עמ' 25		עקרון הפרדת הרשויות	13.

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 9510402 * טל': 073-3931404 * פקס: 073-3931429

شارع دبورہ ہنبيۃ 2 * عمارة ليف رام * اورشليم القدس 9510402 * تلفون: 073-3931430/1 * فاكس: 073-3931429

DEVORA HANEVIA ST. 2 JERUSALEM 9510402, ISRAEL * TEL: 972-73-3931430/1 FAX: 972-73-3931429

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>

למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות

מדינת ישראל
משרד החינוך

35% עבור 2 יח'ל – עולים חדשים- נושא: עקרונות ורשויות

רשימת תתי הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד	רשימת תתי הנושאים	רשימת הנושאי הלימוד	
הרקע ההיסטורי להקמת המדינה אזרחות האתגר עמ' 8	- הכרות עם תוכן ההכרזה כולה. אזרחות האתגר עמ' 9-12 - חלק היסטורי- הצדקות להקמת המדינה - חלק אופרטיבי מעשי - חלק הצהרתי- אופי המדינה מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה, ארבע פניות והתחייבויות לגורמים שונים. אזרחות האתגר עמ' 52 להיות אזרחים בישראל עמ' 16-17	1. הכרות העצמאות	
חוק שעות העבודה והמנוחה, חוק בתי הדין הרבניים	- היבט משפטי-נורמטיבי המצב המשפטי המחייב: חוק יסוד: ישראל-מדינת הלאום של העם היהודי, חוק השבות, חוק האזרחות, חוק איסור גידול חזיר, חוק חג המצות, החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם. אזרחות האתגר עמ' 42-45, 54-55. מדריך למורה -בין הציבורי לפרטי: הסדר הסטטוס קוו אזרחות האתגר עמ' 62	2. המאפיינים היהודיים של המדינה	
	- חוק השבות אזרחות האתגר עמ' 42-44 - חוק האזרחות אזרחות האתגר עמ' 44-45	3. האזרחות במדינת ישראל	
מהי דמוקרטיה- הבחנה בין משטר דמוקרטי למשטר שאינו דמוקרטי	- עקרון שלטון העם דמוקרטיה ישירה, דמוקרטיה עקיפה/ייצוגית אזרחות האתגר עמ' 18, 21	4. עקרון שלטון העם	
עקרון הכרעת הרוב אזרחות האתגר עמ' 19-20, 21-22		5. עקרון הכרעת הרוב	
	- עקרון הגבלת השלטון אזרחות האתגר עמ' 22	6. הגבלת השלטון	

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 9510402 * טל': 073-3931404 * פקס: 073-3931429

شارع دبورہ ہنبنیة 2 * عمارة لیف رام * اورشليم القدس 9510402 * تلفون: 073-3931430/1 * فاكس: 073-3931429

DEVORA HANEVIA ST. 2 JERUSALEM 9510402, ISRAEL * TEL: 972-73-3931430/1 FAX: 972-73-3931429

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>

למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות

מדינת ישראל
משרד החינוך

רשימת תתי הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד	רשימת תתי הנושאים	רשימת הנושאי הלימוד	
מנגנוני פיקוח בלתי פורמליים/חוץ מוסדיים – תקשורת, דעת קהל, אומנות עמ' 149, 146-147, 138	מנגנוני פיקוח פורמליים/מוסדיים- מבקר המדינה, הרשות השופטת, פרלמנט אזרחות האתגר עמ' 22, 104-102, 138, 140-141	פיקוח וביקורת על השלטון	7.
עקרונות דמוקרטיים וזכויות הבאים לידי ביטוי בבחירות אזרחות האתגר עמ' 78-79 ועדות (2 ועדות לדוגמא) חקיקה ראשית: תהליך החקיקה	-עבודת הכנסת: קואליציה, אופוזיציה, מליאה. אזרחות האתגר עמ' 92, 94-96 - תפקידי הכנסת: כינון הממשלה, ייצוג האזרחים, חקיקה ראשית, פיקוח וביקורת, מינוי בעלי תפקידים, אסיפה מכוננת אזרחות האתגר עמ' 98-104	הרשות המחוקקת	8.
	תפקידי הממשלה: קביעת מדיניות וביצועה, קביעת תקנות- חקיקת משנה אזרחות האתגר עמ' 108 -אחריות ממשלתית משותפת, אחריות מיניסטריאלית. אזרחות האתגר עמ' 115	הרשות המבצעת	9.
- אי תלותה ועצמאותה של הרשות השופטת בישראל. אזרחות האתגר עמ' 124-126	- מבנה מערכת המשפט בישראל: בית משפט השלום, בית משפט מחוזי, בית משפט עליון (לא תופיע בבחינה שאלה על סוגי הצווים שמוציא בג"ץ) אזרחות האתגר עמ' 127-130	הרשות השופטת	10.

30% - הערכה בית ספרית

חלק זה הנו הערכה בית ספרית הכוללת:

1. למידה והערכה של נושאים נוספים, לבחירת המורה, מהחטיבה שנבחרה למשימות מבוקרות.
2. ציוני הערכה לאורך הלמידה ותלמידאות.

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 9510402 * טל': 073-3931404 * פקס: 073-3931429

شارع دبورہ ہنبيئۃ 2 * عمارة ليف رام * اورشليم القدس 9510402 * تلفون: 073-3931430/1 * فاكس: 073-3931429

DEVORA HANEVIA ST. 2 JERUSALEM 9510402, ISRAEL * TEL: 972-73-3931430/1 FAX: 972-73-3931429

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>